

köruton belöli részt feltöltette, mindezen lakások a föld alá kerültek.

Ezért van a város legrendezettebb (?) részében, a nagy- és kis körut között csak száz nedves földszinti lakás, de van 305 nedves szuterén és 165 pincelakás. A város többi, külsőbb részeiben inkább a nedves földszinti lakások dominálnak, ami abból származott, hogy a királyi biztosság teljesen figyelmen kívül hagyta a geológiai viszonyokat és a talajviz rendkívüli magasságát és a külső városrészek akkor igen szükséges feltöltését elmulasztotta.

Igy magyarázható meg, hogy Felsővároson 164, Rókuson 301, Mórán 154, Alsóvároson 42 nedves földszinti lakás van. Ha a hatóság itt feltöltést eszközöltetne, mindezen lakásokból, de még sok száz, jelenleg eléggé kielégítő földszinti lakásból pincelakás válna. Ezért indítottam évekkal ezelőtt harcot az eszményi nívó fenntartása ellen, ami a műszaki szakszabotosság tárgyalásai után részben sikerült is. Az a 98 cm. leszállítása az eszményi nívónak, amit a szakszabotosság megengedhetők tart, pénzben sok milliárd megtakarítást, a közegészségügy szempontjából pedig felbecsülhetetlen értéket jelent.

Tudjuk, hogy a királyi biztosság teljhatalommal volt felruházva, saját szakértői meghallgatása után, saját belátása szerint, önkényesen intézkedett.

A származott szerencsétlen és tarthatalan állapotokért csakis a királyi biztosság, az állam teljhatalmu exponense a felelős.

A város hatósága és polgársága csak szenvedő hősei a királyi biztosság szerencsétlen és hibás intézkedéseinek.

Ezen nézetem és felfogásom mutatja meg a szerencsétlen helyzetből a kivezető utat.

Szeged lakásviszonyai a közegészségügy szempontjából egy pillanatig se tűrhetők el. A 3170 egészségtelen, nedves és pincelakás közül legalább 2000, a hatósági orvosok véleménye szerint, emberi lakásra alkalmatlan és rögtön kilakoltatandó. Minthogy azonban Szegeden lakásínség van, addig erre gondolni sem lehet, míg megfelelő 2000 kis, egy-két szobakonyhás lakás nem épül.

Szeged anyagi ereje erre képtelen, de nem is méltányos, hogy

az állam teljhatalmu közegei által elkövetett tévedéseknek és hibáknak következményeit egyedül a város polgársága viselje.

Már csak azért is kell, hogy az állam hatalmas erejével Szeged segítségére siessen, mert a közegészségügy és a tuberkulózis elleni küzdelem közérdek és állami feladat. Több, mint 10.000 ember szynylódik emberhez nem méltó viszonyok között és nekem meggyőződéseim, hogy ha őszintén feltárjuk helyzetünket a nagy nyilvánosság előtt, ha megismerik nyomorúságos lakásviszonyainkat kormányunk vezető férfiai, meg fogják találni a módot, hogy részben megfelelő államsegély nyújtásával, részben nagyobb kamatmentes kölcsönnel Szeged azon helyzetbe jusson, hogy a tarthatalan lakásviszonyok égetően fontos problémáját a közegészségügy kívánalmainak megfelelően közmegelegedésre megoldhassák.

Soraimat Huszár Károly szavaival végzem: »Az a nemzet, amelyik élni akar, építsen emberi hajlékokat, adjon családi szentélyeket polgárainak, mert ha hajlékot nem épít nekik, akkor börtönt kell építenie«, csak még azt kell hozzáfűznöm »vagy temetőket«.

Dr. Krausz József.

SZABÓ LÁSZLÓ EMLÉKIRATAI.

IV.

A Gazdagék utcáján születtem.

A múlt század hatvanas éveiben a mai Szent György-uccának »Algyevi-ut« volt a neve s ez az ucca derékban kissé megtörve a mai nagykörutig nyult. Az Algyevi-ut folytatása kifelé, a város vége felé a »Gazdagék uccája« volt, mely nem esett egészen össze a mai Vásárhelyi-sugárut vonalával, hanem attól kissé nyugatra húzódott. Amikor az árvíz után kiszabták a Vásárhelyi-sugárut vonalát, a páratlan számú házak telkeinek 8–10 méternyi része az uttestbe esett.

A Gazdagék uccája nevezetes ucca volt, amennyiben a múlt század elején itt parcellázott telkeket csupa gazdag ember vette meg. A »felső tanyák« vagyons gazdái építkeztek itt s közülök eleinte többen csak télen jöttek be a városi házba lakni.

1862-ben, vagy 1863-ban a Gazdagék uccáján az 1055. helyrajzi számú, körülbelül 800 négyszögöl nagyságu telket megvásárolta Hegedüs József. Ez a telek ma, az árvíz utáni uccarendezés óta 604 négyszögöl, — a legnagyobb az egész Vásárhelyi-sugáruton. Mai házszáma 57.

Hegedüs József, — aki ezt a telket megvette, s rajta azon kornak szokása szerint egyszerű házat és gazdasági épületeket emelt, az én anyai nagyapám. Nem ismertem, de tudom, hogy a legtisztelendőbb emberek egyike volt összes elődeim között. Az apám azt jegyezte fel róla, hogy jómódu és nemesi származásu ember volt, Csongrádmegye csaknem valamennyi (különben nem nagyszámú) nemesi familiájával rokon. Fiatal korában aféle »botos ispán« volt a sövényházi uradalomban, mely akkor még nem volt a Pallavicini örögróké. Hegedüs József igen nagy vagyont szerzett; mint lótenyésztőnek nagy híre volt s az uradalom szolgálatából azért lépett ki, hogy a lótenyésztést nagyban űzhesse. Ez azonban igen nehéz volt, mert megfelelő területű földhöz jutni nem lehetett. Hegedüs József úgy segített a dolgon, hogy négy különböző tanyát vásárolt s négy tanyán nevelt csikókat. Mikor 1867. júl. 29-én egy ló rugása következtében meghalt, mindegyik leányára egy-egy tanyát hagyott. A hagyatékából az én anyámra, mint hallottam, husz lánc föld jutott a »fekete szélén«, a Gazdagék uccája 1055. sz. ház és jelentékeny (állítólag tizenhatezer forint) készpénz. Valószínű, hogy nem örökölték kevesebbet a többi testvérek sem.

Hegedüs Józsefnek Juhász Anna volt a felesége, Juhász Tamás és Martonosi Terézia leánya, aki 1803. január 24-én született. Ezt a nagyanyámat is jól ismertem, mert nálunk lakott és csak 1881. szept. 7-én halt meg, 78 éves korában. Szegedi származásu nő volt, de rokonságáról nem tudok, csak halványan emlékszem rá, hogy egy idősebb nővérét (özvegy Masánét?) láttam az árvíz körüli időkben s igen csodálkoztam, hogy míg a nagyanyám magas, karcsu nő volt, a nővére alacsonyabb, kövér, sötét bőrű volt.

Hegedüs Józsefnek Juhász Anna volt a felesége, Juhász Tamás és Martonosi Terézia leánya, aki 1803. január 24-én született. Ezt a nagyanyámat is jól ismertem, mert nálunk lakott és csak 1881. szept. 7-én halt meg, 78 éves korában. Szegedi származásu nő volt, de rokonságáról nem tudok, csak halványan emlékszem rá, hogy egy idősebb nővérét (özvegy Masánét?) láttam az árvíz körüli időkben s igen csodálkoztam, hogy míg a nagyanyám magas, karcsu nő volt, a nővére alacsonyabb, kövér, sötét bőrű volt.

MEGHOSSZABBITJUK

Gyűlölet földjét

hétfő és kedre is

a Belvárosi Moziban.

KORZO MOZI

Január 15-én, vasárnap

CARACAN. Vadnyugati történet 7 felvonásban.

Főszereplő: Tim Mc. Coy.

Azonkívül:

Fiatalok előnyben

Vígjáték 11 felvonásban.

Főszereplők: Adolphe Menjou és Richard Dix.

Eldadások kezdete vasár- és ünnepnap fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor, hétköznap fél 5, fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek.

SZECHENYI MOZI

Telefon 16-33.

Január 15-én, vasárnap

TOM MIX bravúros filmje:

Rablók az expresszen.

Kalandor film 7 felvonásban — Azonkívül:

Egy hőselkü leány története

5 felvonásban. Főszereplő: Shirley Mason.

Eldadások kezdete: 2, 4, 6, 8 órakor.